

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Gregorio Arejolaleibar Ojanguren

*Oñati,
Gipuzkoa
(1926-2010)*

Aurkibidea

Biografia

Zubillaga auzoko Erguñazarra baserrian (Aretxabaleta eta Oñatiko mugan) jaio zen 1926an, hiru anaietatik gazteena. Ama bertakoa zen eta aita Eskoriatzako Marin auzoko Mañarte baserritik etorritakoa. Aita gerra aurretxoan hil zitzaion. Madalena auzoko eskolara joaten zen ahal zuenetan Gregorio. Ama gaixorik zegoela, Oñatiko Alzuru medikua kotxez etortzen zen Zubillagara, baina oinez ibiltzeko gauza ez zenez, Gregoriok eramaten zuen asto gainean etxeraino (3 km.). Baserrian egon zen harik eta Zubillagako Gaitu lantegian ekin zion arte, baserrirako lanabesak egiten. Gaituk Zubillaga utzi zuenean, Gregorio artzain hasi zen. 46 urtez Deguria mendira joan izan da udako hilabeteetan bere ardiekin. Santu Guztien egunean etxe ingurura ekartzen zituen ardiak, eta udaberrian, orduan Aretxabaletakoa zen Bedoña auzoko Uriñe baserrira eramaten zuen artaldea, bildotsak jaiotzeko garaian. Gazta egiteko esnea etxera eramaten zuen egunero. Maiatzean berriz Aretxabaleta eta Eskoriatzako Deguria mendira joaten zen ardiekin. Bertan jarraitzen zuen gazta egiten harik eta ardiak antzutu arte. Artzaintzarekin lotutako hainbat xehetasun ematen ditu Gregoriok. Gregorioren berbetan Leintz aldeko ukitua igartzen da.

Zintak

ONA-136

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak

- **Elkarrizketatzailea(k):** Elortza, Kepa
- **Data:** 2010-08-19
- **Iraupena:** 48 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elortza, Kepa

ONA-137

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elortza, Kepa
- **Data:** 2010-08-19
- **Iraupena:** 81 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Ardiak zaintzera edo eskolara

- **Erref:** ONA-136/002
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:03:10. **Bukatu:** 00:06:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Magdalena (Santxolopetegi) auzoko eskolara joan zen. Artzain lanak asko mugatu zuen bere eskolatzea. Aita gazterik hil zitzaion, eta Gregoriok apenas ezagutu zuen.

2. Eskola gaztelaniaz

- **Erref:** ONA-136/003
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:06:02. **Bukatu:** 00:08:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

<p>Eskolatik Espainiako banderarekin irten eta ibilaldi luzea eragiten zien maisuak, Cara al Sol abestuz. Don Mateo Bab&ocute;n zen maisu gaztelaua. Gerrak ez omen zuen eten eskolara joatea.</p>

3. Karretero lanak

- **Erref:** ONA-136/004
- **Iraupena:** 0:04:34. **Hasi:** 00:08:45. **Bukatu:** 00:13:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

<p>Etxean zortzi ganadu buru zituzten, eta artaldea mendian. Idiekin egur garraioan ibilitakoa da Gregorio. Pinu enborrak gurdi motzarekin nola garraiatzen zituzten azaltzen du.</p>

4. Laiak eta goldeak

- **Erref:** ONA-136/005
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:13:19. **Bukatu:** 00:15:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

<p>Gregorioren sasoirako laia lana desagertuta zegoen. Ajuria edota Aranzabal markako goldeak zeuden orduan. Gari-jotzea auzolanean egiten zen. Larrainean idiekin garia jotzen ezagutu zuen.</p>

5. Gariak ematen zituen lanak

- **Erref:** ONA-136/006
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:15:24. **Bukatu:** 00:18:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:

Larrainean bakoitzak bere garia jotzen zuen. Gari-jotzeko lehenengo makina, Larraña auzoko Uriko baserrikoak ekarri zuen Zubillagako gariak jotzera. Leintzetik ere etorri izan zen halako makina bat. Garia ebakitzeko eta jotzeko lanak azaltzen ditu.

6. Garia auzolanean jotzen

- **Erref:** ONA-136/007
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:18:03. **Bukatu:** 00:20:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

<p>Auzotarrek elkarri lagunduta jotzen zuten garia makinarekin. Lastoa ganaduak jaten zuen neguan. Haize errotarekin garbitzen zuten gari alea.</p>

7. Artzain mendian

- **Erref:** ONA-136/008
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:20:14. **Bukatu:** 00:22:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Artoa eta babarruna batera ereiten ziren. Babarruna artoa baino lehenago batzen zen. Talo asko egin eta jandakoa da Gregorio. Mendian artzaintzan zegoenean, taloa ardien esnearekin hartzen zuen. Udan, hiru hilabetea, gosaria eta afaria taloa esnearekin izaten zuen.</p>

8. Artzainaren bazkaria

- **Erref:** ONA-136/009
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:22:52. **Bukatu:** 00:24:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Mendian artzaintzan zegoenean, eguerdietan babarrunak jaten zituen egunero, astean behin etxetik ekartzen zioten ogiarekin lagunduta. Bera mutikoa zenean, etxean ez zuten ardorik izaten, dirurik ez omen zegoelako erosteko.

9. Medikua astogainean baserrira

- **Erref:** ONA-136/011
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:27:08. **Bukatu:** 00:29:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:

Ama gaixorik zegoenean, Alzuru medikua kotxez etortzen zen Zubillagara, eta Gregorio astoarekin joaten zen medikuaren bila. Asmatikoa omen zen medikua, eta "Ideales" zigarroak erretzen zituen.

10. Errepidea baserriraino

- **Erref:** ONA-136/012
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:29:53. **Bukatu:** 00:32:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikiak eta sasimedikuak

Laburpena:

Alzuru medikuaren ondorengoa Joxe Mari Galarza izan zen. Etxera errepidea 1945. urtean egin zuten. Lehenengoz ikusi zituen GMC kamioiak gogoratzen ditu.

11. Kalera trenez joaten ziren

- **Erref:** ONA-136/013
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:32:06. **Bukatu:** 00:34:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Kalera joateko, Zubillagaraino oinez joan eta han trena hartzen zuten. "Kedun" trena ezagutu omen zuen Gregoriok. Auzoa kez estaltzen omen zuen tren hark, baina oinez joatea baino hobea zela dio. Tiket barik trenean sartuz gero, txartel-zulatzailak bikoitza kobratzen zuen.

12. Neguan eskolarako bide txarrak

- **Erref:** ONA-136/015
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:35:40. **Bukatu:** 00:38:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Neguan eskolara lokaztutako gurdi bide zahar batetik joaten zen. Gregorio gaztea zenean agertu omen ziren gomazko katiuskak. Gerra denborako gomazko abarkak berehala eteten ziren.

13. Nazionalak Oñatin sartu zirenean

- **Erref:** ONA-136/016
- **Iraupena:** 0:04:17. **Hasi:** 00:38:01. **Bukatu:** 00:42:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Nazionalak Udanatik behera, auzoko Bakue mendi tontorretik behera, Oñatin sartu zireneko tiroketa entzun zuen Gregoriok. Gorriek Kanpazartik (Arrasaten) botatako kanoikada batzuk jausi omen ziren Oñatiko lurretan, herrira iritsi gabe.

14. Gregorioren baserria Oñati eta Aretxabaletako lursailetan

- **Erref:** ONA-136/017
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:42:18. **Bukatu:** 00:45:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:

Lehertu gabeko granadak ikusi zituen mendian. Zubillagan ez, baina Bedoñan (orduan Aretxabaletako auzoa, gaur Arrasatekoa) militarrek sartu ziren. Gregorioren baserriko terreno gehienak Aretxabaletan daude.

15. Denbora gutxi eman zuen lantegian

- **Erref:** ONA-136/018
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:45:37. **Bukatu:** 00:48:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Fundizioa

Laburpena:

Zubillagako Gaitu lantegian egin zuen lan urte gutxiz, baserrirako tresneria egiten. Lantegia Azkoitira joan zen, eta Gregoriok artzaintzari heldu zion berriro.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com